
Mahānarayana Upanishad

——
महानारायणोपनिषत्

——
Document Information

Text title : Mahānarayana Upanishad

File name : mahānarayana.itx

Category : upanishhat, narayana, svāra

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 18/108; Krishna YajurVeda, Vaishnava Upanishad, Taittiriya Aranyaka. Strictly not in 108 mentioned in Mukṭika upanishad.

Latest update : August 13, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 14, 2023

sanskritdocuments.org

మహానారాయణోపనిషత్

హరిః ఓం || శం నో మిత్రః శం వరుణః | శం నో భవత్యర్షమా |
శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః | శం నో విష్ణురురుక్రమః ||

నమో బ్రహ్మణే | నమస్తే వాయో | త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి |
త్వామేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మ వదిష్యామి | ఋతం వదిష్యామి |
సత్యం వదిష్యామి | తన్నామవతు | తద్వక్తారమవతు |
అవతు మామ్ | అవతు వక్తారమ్ || ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

ఓం సహ నావవతు | సహ నౌ భునక్తు | సహ వీర్యం కరవావహై |
తేజస్వి నావధీతమస్తు | మా విద్విషావహై |
ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

ప్రథమోఽనువాకః |
అమ్భస్యపారే భువనస్య మధ్యే నాకస్య పృష్ఠే మహతో మహీయాన్ |
శుక్రేణ జ్యోతిః^౨షి సమనుప్రవిష్టః ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః || ౧ ||

యస్మిన్నిద^౩ సం చ వి చైతి సర్వం యస్మిన్ దేవా అధి విశ్వే నిషేదుః |
తదేవ భూతం తదు భవ్యమా ఇదం తదక్షరే పరమే వ్యోమన్ || ౨ ||

యేనావృతం ఖం చ దివం మహీ చ యేనాదిత్యస్తపతి తేజసా బ్రాజసా చ |
యమన్తః సముద్రే కవయో వయన్తి యదక్షరే పరమే ప్రజాః || ౩ ||

యతః ప్రసూతా జగతః ప్రసూతి తోయేన జీవాన్ వ్యచసర్జ భూమ్యామ్ |
యదోషధీభిః పురుషాన్ పశూ^౪శ్చ వివేశ భూతాని చరాచరాణి || ౪ ||

అతః పరం నాన్యదణీయస^౫ హి పరాత్పరం యన్మహతో మహాన్తమ్ |
యదేకమవ్యక్తమనన్తరూపం విశ్వం పురాణం తమసః పరస్మాత్ || ౫ ||

తదేవర్తం తదు సత్యమాహుస్తదేవ బ్రహ్మ పరమం కవీనామ్ |
ఇష్టాపూర్తం బహుధా జాతం జాయమానం విశ్వం బిభర్తి భువనస్య నాభిః || ౬ ||
తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తదు చన్ద్రమాః |

తదేవ శుక్రమమృతం తద్బ్రహ్మ తదాపః స ప్రజాపతిః ॥ ౭॥

సర్వే నిమేషా జజ్ఞరే విద్యుతః పురుషాదధి ।

కలా ముహూర్తాః కాష్ఠాశ్చాహోరాత్రాశ్చ సర్వశః ॥ ౮॥

అర్ధమాసా మాసా ఋతవః సంవత్సరశ్చ కల్పంతామ్ ।

స ఆపః ప్రదుధే ఉభే ఇమే అన్తరిక్షమథో సువః ॥ ౯॥

నైనమూర్ధ్వం న తిర్యగ్చ్ఛం న మధ్యే పరిజగ్రభత్ ।

న తస్యేశే కశ్చన తస్య నామ మహద్యశః ॥ ౧౦॥

న సందృశే తిష్ఠతి రూపమస్య న చక్షుషా పశ్యతి కశ్చనైనమ్ ।

హృదా మనీశా మనసాభిక్లప్తో య ఏనం విదురమృతాస్తే భవన్తి ॥ ౧౧॥

పరమాత్మ- హిరణ్యగర్భ- సూక్త

అదభ్యః సమ్భూతో హిరణ్యగర్భ ఇత్యష్టా ॥

అదభ్య సమ్భూతః పృథివ్యో రసాచ్ఛ విశ్వకర్మణః సమవర్తతాధి ।

తస్య త్వష్టా విదధద్రూపమేతి తత్పురుషస్య విశ్వమాజానమగ్రే । ౧।

వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తం ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్ ।

తమేవం విద్వానభృత ఇహ భవతి నాన్యఃపన్థావిద్యతేతయనాయ । ౨।

ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః అజాయమానో బహుథా విజాయతే ।

తస్య ధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్ మరీచీనాం పదమిచ్ఛన్తి వేధసః । 3।

యో దేవేభ్య ఆతపతి యో దేవానాం పురోహితః । పూర్వో యో దేవేభ్యో

జాతః నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే । ౪।

రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః దేవా అగ్రే తదబ్రువన్ । యస్త్వైవం

బ్రాహ్మణో విద్యాత్ తస్య దేవా అసన్ వశే । ౫।

ప్రీశ్చ తే లక్ష్మీశ్చ పత్నోస్య అహోరాత్రే పార్శ్వే నక్షత్రాణి రూపమ్ ।

అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్ ఇష్టం మనిషాణ అముం మనిషాణ సర్వం

మనిషాణ । ౬। ఇతి ఉత్తరనారాయణానువాకః ।

హిరణ్యగర్భః సమవర్తతాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆనీత్ ।

స దాధార పృథివీం ద్యాముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ౧॥

యః ప్రాణతో నిమిషతో మహిత్యైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ ।

య ఈశే అస్య ద్విపదశ్చతుష్పదః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ౨॥

య ఆత్మదా బలందా యస్య విశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్య దేవాః ।

యస్య ఛాయామృతం యస్య మృత్యుః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 3||

యస్యేమే హిమవన్తో మహిత్వా యస్య సముద్రః రసయా సహాహుః |
యస్యేమాః ప్రదిశో యస్య బాహూ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 4||

యం క్రన్దసీ అవసా తస్తభానే అస్యైక్షేతాం మనసా రేజమానే |
యత్రాధి సూర ఉదితో వ్యేతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 5||

యేన ద్యౌరుగ్రా పృథివీ చ దృఢే యేన సువః స్తభితం యేన నాకః |
యో అన్తరిక్షే రజసో విమానః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 6||

ఆపో హ యన్మహతీర్విశ్వమాయం దక్షం దధానా జనయన్తీరగ్నిమ్ |
తతో దేవానాం నిరవర్తతాసురేకః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 7||

యశ్చిదాపో మహినా పర్యపశ్యద్దక్షం దధానా జనయన్తీరగ్నిమ్ |
యో దేవేశ్వధి దేవ ఏక కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ || 8||

ఏష హి దేవః ప్రదిశోఽను సర్వాః పూర్వో హి జాతః స ఉ గర్భే అన్తః |
స విజాయమానః స జనిష్యమాణః ప్రత్యజ్ఞుఖాస్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః || 9||

విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్త ఉత విశ్వతస్పాత్ |
సం బాహుభ్యాం నమతి సం పతత్రైర్ధ్యావాపృథివీ జనయన్ దేవ ఏకః || 10||

వేనస్తత్ పశ్యన్ విశ్వా భువనాని విద్వాన్ యత్ర విశ్వం భవత్యేకసిడమ్ |
యస్మిన్నిదః సం చ వి చైకః స ఓతః ప్రోతశ్చ విభుః ప్రజాసు || 11||

ప్ర తద్వోచే అమృతం ను విద్వాన్ గన్ధర్వో నామ నిహితం గుహాసు |
త్రీణి పదా నిహితా గుహాసు యస్తద్వేద సవితుః పితా సత్ || 12||

స నో బన్ధర్జ్జనితా స విధాతా ధామాని వేద భువనాని విశ్వా |
యత్ర దేవా అమృతమానశానాస్తృతీయే ధామాన్యభ్యైరయన్త || 13||

పరి ద్యావాపృథివీ యన్తి సద్యః పరి లోకాన్ పరి దిశః పరి సువః |
ఋతస్య తన్తం వితతం విచృత్య తదపశ్యత్ తదభవత్ ప్రజాసు || 14||

పరీత్య లోకాన్ పరీత్య భూతాని పరీత్య సర్వాః ప్రదిశో దిశశ్చ |
ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్యాత్మనాత్మానమభినమ్పభూవ || 15||

సదసస్పతిమద్భుతం ప్రియమిన్ద్రస్య కామ్యమ్ |
సనిం మేధామయాసిషమ్ || 16||

ఉద్ధీప్యస్య జాతవేదోఽపఘ్నున్నిఋతిం మమ । పశూఽశ్వ
మహ్యమమావహా జీవనం చ దిశో దిశ ॥ ౨౦॥

మా నో హిఽసీజాతవేదో గామశ్వం పురుషం జగత్ ।
అభిభ్రదగ్న ఆగహి శ్రియా మా పరిపాతయ ॥ ౨౧॥

పురుషస్య విద్యమే సహస్రాక్షస్య మహాదేవస్య ధీమహి ।
తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౨॥

గాయత్ర్యాః ।

తత్పురుషాయ విద్యమే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౩॥

తత్పురుషాయ విద్యమే వక్రతుణ్ణాయ ధీమహి । తన్నో దన్తిః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౪॥

తత్పురుషాయ విద్యమే చక్రతుణ్ణాయ ధీమహి । తన్నో నన్తిః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౫॥

తత్పురుషాయ విద్యమే మహాసేనాయ ధీమహి । తన్నః షణ్ముఖః ప్రచోదయాత్ ॥
౨౬॥

తత్పురుషాయ విద్యమే సువర్ణపణాయ ధీమహి । తన్నో గరుడః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౭॥

వేదాత్మనాయ విద్యమే హిరణ్యగర్భాయ ధీమహి । తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్ ॥
౨౮॥

నారాయణాయ విద్యమే వాసుదేవాయ ధీమహి । తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ ౨౯॥
వజ్రనఖాయ విద్యమే తీక్ష్ణదఽష్ట్రాయ ధీమహి । తన్నో నారసిఽహః ప్రచోదయాత్ ॥
౩౦॥

భాస్కరాయ విద్యమే మహద్ధ్యుతికరాయ ధీమహి । తన్నో ఆదిత్యః ప్రచోదయాత్ ॥
౩౧॥

వైశ్వానరయ విద్యమే లాలీలాయ ధీమహి । తన్నో అగ్నిః ప్రచోదయాత్ ॥ ౩౨॥

కాత్యాయనాయ విద్యమే కన్యాకుమారి ధీమహి । తన్నో దుర్గః ప్రచోదయాత్ ॥ ౩౩॥

[పాఠభేదః:

చతుర్ముఖాయ విద్యమే కమణ్ణులధరాయ ధీమహి । తన్నో బ్రహ్మ ప్రచోదయాత్ ॥

ఆదిత్యాయ విద్యమే సహస్రకిరణాయ ధీమహి । తన్నో భానుః ప్రచోదయాత్ ॥

పావకాయ విద్యమే సప్తజిహ్వాయ ధీమహి । తన్నో వైశ్వానరః ప్రచోదయాత్ ॥

మహాశూలిన్యై విద్యుహే మహాదుర్గాయై ధీమహి । తన్నో భగవతీ ప్రచోదయాత్ ॥

సుభగాయై విద్యుహే కమలమాలిన్యై ధీమహి । తన్నో గౌరీ ప్రచోదయాత్ ॥

నవకులాయ విద్యుహే విషదంతాయ ధీమహి । తన్నః సర్వః ప్రచోదయాత్ ॥]

సహస్రపరమా దేవీ శతమూలా శతాఙ్కురా । సర్వః హరతు మే

పాపం దూర్వా దుఃస్వప్ననాశినీ ॥ ౩౪॥

కాణ్ణాత్ కాణ్ణాత్ ప్రరోహస్తీ పరుషః పరుషః పరి । ఏవా నో

దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ ॥ ౩౫॥

యా శతేన ప్రతనోషి సహస్రేణ విరోహసి । తస్మాస్తే దేవీష్టకే

విధేమ హవిషా వయమ్ ॥ ౩౬॥

అశ్వక్రాస్తే రథక్రాస్తే విష్ణుక్రాస్తే వసున్ధరా । శిరసా

ధారయిష్యామి రక్షస్వ మాం పదే పదే ॥ ౩౭॥

భూమిర్దేనుర్ధరణీ లోకధారిణీ । ఉద్ధృతాసి వరాహేణ

కృష్ణేన శతబాహునా ॥ ౩౮॥

మృత్తికే హన పాపం యన్మయా దుష్కృతం కృతమ్ ।

మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాసి కాశ్యపేనాభిమన్రితా ।

మృత్తికే దేహి మే పుష్టిం త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౩౯॥

మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తన్నే నిర్ణద మృత్తికే । త్వయా

హతేన పాపేన గచ్ఛామి పరమాం గతిమ్ ॥ ౪౦॥

యత ఇన్ద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి । మఘవఞ్ఛర్గి

తవ తన్న ఉతయే విద్విషో విమృధో జహి ॥ ౪౧॥

స్వస్తిదా విశస్పతిరప్సత్రహా విమృధో వశీ । వృషేన్ద్రః

పుర ఏతు నః స్వస్తిదా అభయఙ్కురః ॥ ౪౨॥

స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః స్వస్తి నః పూషా విశ్వవేదాః ।

స్వస్తి నస్తార్క్యో అరిష్టనేమిః స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు ॥ ౪౩॥

ఆపాన్తమన్యస్త్వపలప్రభ్రా ధునిః

శిమీవాఞ్ఛారుమాఽఋజీషీ ।

సోమో విశ్వాన్యతసావనాని నార్వాగిన్ద్రం ప్రతిమానాని దేభుః ॥ ౪౪॥

బ్రహ్మజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్వి సీమతః సురువో వేన ఆవః ।
స బుద్ధియా ఉపమా అస్య విష్టాః సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ॥ ౪౫॥

స్యోనా పృథివి భవాన్ నృక్షరా నివేశసి । యచ్ఛా నః
శర్మ సప్రథాః ॥ ౪౬॥

గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ ।
ఈశ్వరీఁ సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥ ౪౭॥

శ్రీర్మే భజతు అలక్ష్మీర్మే నశ్యతు ।
విష్ణుముఖా వై

దేవశ్చన్దోభిరిమాంల్లోకాననపజయ్యమభ్యజయన్ ।
మహోఁ ఇన్ద్రో వజ్రబాహుః షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు ॥ ౪౮॥

స్వస్తి నో మఘవా కరోతు । హస్తు పాప్మానం యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ॥ ౪౯॥

సోమానఁ స్వరణం కృణుహి బ్రహ్మణస్సతే కక్షీవన్తం య ఔశిజమ్ ।
శరీరం యజ్ఞశమలం కుసీదం తస్మిన్స్తీదతు యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి ॥ ౫౦॥

చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన పూతస్తరతి దుష్కృతాని ।
తేన పవిత్రేణ శుద్ధేన పూతా అతి పాప్మానమరాతిం తరేమ ॥ ౫౧॥

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిః సోమం పిబ వృత్రహఞ్చూర విద్వాన్ ।
జిహి శత్రూఁ రప మృధో నుదస్వాథాభయం కృణుహి విశ్వతో నః ॥ ౫౨॥

సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః సన్తు ।
దుర్మిత్రాస్తస్మై భూయాసుర్యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్టుః ॥ ౫౩॥

ఆపో హిష్టా మయోభువస్తా న ఊర్ణే దధాతన । మహే రణాయ
చక్షసే । యో వః శివతమో రసస్తస్య భాజయతేఽహ నః ।
ఉశతీరివ మాతరః । తస్మా అరం గమామ వో యస్య క్షయాయ
జన్వథ । ఆపో జనయథా చ నః ॥ ౫౪॥

హిరణ్యశ్క్లం వరుణం ప్రపద్యే తీర్థ మే దేహి యాచితః ।
యన్మయా భుక్తమసాధూనాం పాపేభ్యశ్చ ప్రతిగ్రహః ॥ ౫౫॥

యన్మే మనసా వాచా కర్మణా వా దుష్కృతం కృతమ్ ।
తన్న ఇన్ద్రో వరుణో బృహస్పతిః సవితా చ పునన్తు పునః పునః ॥ ౫౬॥

నమోఽగ్నయేఽపుమతే నమ ఇన్ద్రాయ నమో వరుణాయ నమో వారుణ్యై

నమోఽదభ్యః ॥ ౫౭ ॥

యదపాం క్రూరం యదమేధ్యం యదశాన్తం తదపగచ్ఛతాత్ ॥ ౫౮ ॥

అత్యాశనాదతిపానాద్ యచ్ఛ ఉగ్రాత్ ప్రతిగ్రహాత్ ।

తన్నే వరుణో రాజా పాణినా హ్యవమర్శతు ॥ ౫౯ ॥

సోఽహమపాపో విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః ।

నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్బ్రుహ్మాసలోకతామ్ ॥ ౬౦ ॥

యశ్చాప్సు వరుణః స పునాత్వఘమర్షణః ॥ ౬౧ ॥

ఇమం మే గజ్జే యమునే సరస్వతి శుతుద్రి స్తోమః సవతా పరుష్ణియా ।

అసిక్నిఅ మరుద్వృధే వితన్తయాఝీకీయే శృణుహ్య సుషోమయా ॥ ౬౨ ॥

ఋతం చ సత్యం చాభీధాత్తపసోఽధ్యజాయత ।

తతో రాత్రిరజాయత తతః సముద్రో అర్ణవః ॥ ౬౩ ॥

సముద్రాదర్ణవాదధి సంవత్సరో అజాయత ।

అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతో వశీ ॥ ౬౪ ॥

సూర్యాచన్ద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్ ।

దివం చ పృథీవీం చాన్తరిక్షమథో సువః ॥ ౬౫ ॥

యత్పృథీవ్యాః రజః స్వమాన్తరిక్షే విరోదసి ।

ఇమాః స్తదాపో వరుణః పునాత్వఘమర్షణః ॥

పునన్తు వసవః పునాతు వరుణః పునాత్వఘమర్షణః ।

ఏష భూతస్య మధ్యే భువనస్య గోప్తా ॥

ఏష పుణ్యకృతాం లోకానేష మృత్యోర్హిరణ్మయమ్ ।

ద్వావాపృథీవ్యోర్హిరణ్మయః సః శ్రితః సువః ।

స నః సువః సః శిశాధి ॥ ౬౬ ॥

ఆర్ద్రం జ్వలతిజ్యోతిరహమస్మి । జ్యోతిర్జ్వలతి బ్రహ్మోహమస్మి ।

యోఽహమస్మి బ్రహ్మోహమస్మి । అహమస్మి బ్రహ్మోహమస్మి । అహమేవాహం

మాం జహోమి స్వాహా ॥ ౬౭ ॥

అకార్యవక్త్రీం శ్చైనో భ్రూణహో గురుతల్పగః ।

వరుణోఽపామఘమర్షణస్తస్మాత్ పాపాత్ ప్రముచ్యతే ॥ ౬౮ ॥

రజోభూమిస్త్య మాః రోదయస్వ ప్రవదన్తి ధీరాః ॥ ౬౯ ॥

ఆక్రాంత్యముద్రః ప్రథమే విధర్మజ్ఞానయన్ప్రజా భువనస్య రాజా ।
వృషా పవిత్రే అధి సానో అవ్యే బృహతోస్సమో వావృధే సువాన ఇన్దుః ॥ ౭౦ ॥

ద్వితీయోఽనువాకః ।

జాతవేదసే సునవామ సోమమరాతీయతో నిదహాతి వేదః ।
స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా నావేవ సిన్దుం దురితాత్యగ్నిః ॥ ౧ ॥

దుర్గా సూక్తమ్ ।

తామగ్నివర్ణాం తపసా జ్వలన్తీం వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టామ్ ।
దుర్గాం దేవీః శరణమహం ప్రపద్యే సుతరసి తరసే నమః ॥ ౨ ॥

అగ్నే త్వం పారయా నవ్యో అస్మాన్ స్వప్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా ।
పూశ్చ పృథ్వీ బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః ॥ ౩ ॥

విశ్వాని నో దుర్గహా జాతవేదః సిన్దుం న నావా దురితాతిపర్షి ।
అగ్నే అత్రివన్మనసా గృణానోఽస్మాకం బోధ్యవితా తనూనామ్ ॥ ౪ ॥

పుతనాజితః సహమానముగ్రమగ్నిః హువేమ పరమాత్సధస్థాత్ ।
స నః పర్షదతి దుర్గాణి విశ్వా ఙ్గామద్దేవో అతి దురితాత్యగ్నిః ॥ ౫ ॥

ప్రత్నోషి కమీడ్యో అధ్వరేషు సనాచ్చ హోతా నవ్యశ్చ సత్సి ।
స్వాం చాగ్నే తనువం పిప్రయస్వాస్మభ్యం చ సౌభగమాయజస్య ॥ ౬ ॥

గోభిర్జుష్టమయుజో నిషిక్తం తవేన్ద్ర విష్ణోరనుసంచరేమ ।
నాకస్య పృష్ఠమభి సంవసానో వైష్ణవీం లోక ఇహ మాదయన్తామ్ ॥ ౭ ॥

తృతీయోఽనువాకః ।

భూరన్నమగ్నయే పృథివ్యై స్వాహా భువోఽన్నం
వాయవేఽన్తరిక్షాయ స్వాహా సువరన్నమాదిత్యాయ దివే స్వాహా
భూర్భువస్సువరన్నం చన్ద్రమసే దిగ్భ్యః స్వాహా నమో దేవేభ్యః
స్వధా పితృభ్యో భూర్భువః సువరన్నమోమ్ ॥ ౧ ॥

చతుర్థోఽనువాకః ।

భూరగ్నయే పృథివ్యై స్వాహా భువో వాయవేఽన్తరిక్షాయ స్వాహా
సువరాదిత్యాయ దివే స్వాహా భూర్భువస్సువశ్చన్ద్రమసే దిగ్భ్యః
స్వాహా

నమో దేవేభ్యః స్వధా పితృభ్యో భూర్భువఃసువరగ్న ఓమ్ || ౧||

పఞ్చమోఽనువాకః |

భూరగ్నయే చ పృథివ్యై చ మహతే చ స్వాహా భువో వాయవే
చాన్తరిణాయ చ మహతే చ స్వాహా సువరాదిత్యాయ చ దివే చ
మహతే చ స్వాహా భూర్భువస్సువశ్చన్ద్రమనే చ

నక్షత్రేభ్యశ్చ

దిగ్భ్యశ్చ మహతే చ స్వాహా నమో దేవేభ్యః స్వధా పితృభ్యో
భూర్భువః సువర్మహరోమ్ || ౧||

షష్ఠోఽనువాకః |

పాహి నో అగ్న ఏనసే స్వాహా పాహి నో విశ్వవేదసే స్వాహా
యజ్ఞం పాహి విభావసో స్వాహా సర్వం పాహి శతక్రతో స్వాహా || ౧||

సప్తమోఽనువాకః |

పాహి నో అగ్న ఏకయా పాహ్యుత ద్వితీయయా పాహ్యూర్ణ తృతీయయా
పాహి గీర్భిశ్చతస్పృభిర్వసో స్వాహా || ౧||

అష్టమోఽనువాకః |

యశ్చన్దసామృషభో

విశ్వరూపశ్చన్దోభ్యశ్చన్దాః స్వావివేశ | సతాః శిక్యః
ప్రోవాచోపనిషద్వోః జ్యేష్ఠ ఇన్ద్రియాయ ఋషిభ్యో నమో
దేవేభ్యః స్వధా

పితృభ్యో భూర్భువస్సువశ్చన్ద ఓమ్ || ౧||

నవమోఽనువాకః |

నమో బ్రహ్మణే ధారణం మే అస్త్యనిరాకరణం ధారయితా భూయాసం
కర్ణయోః శ్రుతం మా చ్యోథం మమాముష్య ఓమ్ || ౧||

దశమోఽనువాకః |

ఋతం తపః సత్యం తపః శ్రుతం తపః శాన్తం తపో దమస్తపః
శమస్తపో దానం తపో యజ్ఞం తపో భూర్భువః
సువర్భ్రహ్మైతదుపాస్వైతత్తపః || ౧||

ఏకాదశోఽనువాకః |

యథా వృక్షస్య సముష్పితస్య దూరాద్గంధో వాత్యేవం పుణ్యస్య

కర్మణో దూరాధ్యన్తో వాతి యథాసిధారాం కర్తేఽవహితమవక్రామే

యద్యువే యువే హవా విహ్వయిష్యామి కర్తం

పతిష్యామిత్యేవమమృతాదాత్మానం జగుప్సేత్ || ౧ ||

ద్వాదశోఽనువాకః |

అణోరణీయాన్ మహతో మహీయానాత్మా గుహాయాం నిహితోఽస్య జన్తోః |

తమక్రతుం పశ్యతి వీతశోకో ధాతుః ప్రసాదాన్మహిమానమీశమ్ || ౧ ||

సప్త ప్రాణా ప్రభవన్తి తస్మాత్ సప్తార్చిషః సమిధః సప్త జిహ్వోః |

సప్త ఇమే లోకా యేషు చరన్తి ప్రాణా గుహాశయాన్నిహితాః సప్త సప్త || ౨ ||

అతః సముద్రా గిరయశ్చ సర్వేఽస్మాత్స్యన్దన్తే సిన్ధవః సర్వరూపాః |

అతశ్చ విశ్వా ఓషధయో రసాశ్చ యేనైష భూతస్త్విష్టత్యన్తరాత్మా || 3 ||

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ |

శ్యేనో గృధ్రాణాః స్వధిత్విర్వనానాః సోమః పవిత్రమత్యేతి రేభన్ || ౪ ||

అజామేకాం లోహితశుక్లకృష్ణాం బహ్వీం ప్రజాం జనయన్తి సరూపామ్ |

అణో హ్యేకో జషమాణోఽనుశేతే జహాత్యేనాం భుక్తభోగామణీఽస్యః || ౫ ||

హంసః శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ |

నృషద్వరసదృతసదోవ్యమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ || ౬ ||

యస్మాజ్జాతా న పరా నైవ కించనాస య ఆవివేశ భువనాని విశ్వా |

ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానస్త్రీణి జ్యోతీః షి సచతే స షోడశీ || ౬ క ||

విధర్తార హవామహే వసోః కువిద్వనాతి నః | సవితారం నృచక్షనమ్ || ౬ ఖ ||

ఘృతం మిమిక్షిరే ఘృతమస్య యోనిర్భృతే శ్రితో ఘృతమువస్య ధామ |

అనుష్యధమావహ మాదయస్వ స్వాహోకృతం వృషభ వక్షి హవ్యమ్ || ౭ ||

సముద్రాదూర్మిర్మధుమా ఉదారదుపా శునా సమమృతత్వమానట్ |

ఘృతస్య నామ గుహ్యం యదస్తి జిహ్వో దేవానామమృతస్య నాభిః || ౮ ||

వయం నామ ప్రబ్రవామా ఘృతేనాస్మిన్ యజ్ఞే ధారయామా నమోభిః |

ఉప బ్రహ్మ శృణవచ్చస్యమాన చతుఃశృణ్ణోఽవమీధౌర ఏతత్ || ౯ ||

చత్వారి శృణ్ణా త్రయో అస్య పాదా ద్వేశీర్షే సప్త హస్తాసో అస్య |

త్రిధా బద్ధో వృషభో రోరవీతి మహో దేవో మర్త్యాః ఆవివేశ || ౧౦ ||

త్రిధా హితం పణిభిర్గుహ్యమానం గవి దేవాసో ఘృతమన్వవిన్దన్ |
ఇన్ద్ర ఏకః సూర్య ఏకం జజాన వేనాదేకః స్వధయా నిష్ఠతక్షుః || ౧౧ ||

యో దేవానాం ప్రథమం పురస్తాద్విశ్వాధికో రుద్రో మహర్షిః |
హిరణ్యగర్భం పశ్యత జాయమానః స నో దేవః
శుభయాస్మృత్యా సంయునక్తు || ౧౨ ||

యస్మాత్ప్రపంచం నాపరమస్తి కిచ్ఛిత్ యస్మాన్నాణీయో న జ్యాయోఽస్తి కచ్ఛిత్ |
వృక్ష ఇవ స్తభో దివి తిష్ఠత్యేకస్తేనేదం పూర్ణం పురుషేణ సర్వమ్ || ౧౩ ||

న కర్మణా న ప్రజయా ధనేన త్యాగేనైకే అమృతత్వమానశుః |
పరేణ నాకం నిహితం గుహాయాం బిభ్రాజతే యద్యతయో విశన్తి || ౧౪ ||

వేదాన్తవిజ్ఞానవినిశ్చిత్తార్థాః సంన్యాసయోగాద్యతయః శుద్ధసత్త్వాః |
తే బ్రహ్మలోకే తు పరాన్తకాలే పరామృతాః పరిముచ్యన్తి సర్వే || ౧౫ ||

దప్రాం విపాపం పరమేఽశ్మభూత యత్ పుణ్ణరీకం పురమధ్యసః స్థమ్ |
(వరవేఽశ్మభూత)

తత్రాపి దప్రా గగనం విశోకం తస్మిన్ యదస్తన్తదుపాసితవ్యమ్ || ౧౬ ||

యో వేదాదౌ స్వరః ప్రోక్తో వేదాన్తే చ ప్రతిష్ఠితః |
తస్య ప్రకృతిలీనస్య యః పరః స మహేశ్వరః || ౧౭ ||

త్రయోదశోఽనువాకః |
సహస్రశీర్షం దేవం విశ్వాక్షం విశ్వశమ్భువమ్ |
విశ్వం నారాయణం దేవమక్షరం పరమం ప్రభుమ్ || ౧ ||

విశ్వతః పరమం నిత్యం విశ్వం నారాయణః హరిమ్ |
విశ్వమేవేదం పురుషస్తద్విశ్వముపజీవతి || ౨ ||

పతిం విశ్వస్యాత్మేశ్వరః శాశ్వతః శివమచ్యుతమ్ |
నారాయణం మహాజ్ఞేయం విశ్వాత్మానం పరాయణమ్ || ౩ ||

నారాయణః పరం బ్రహ్మ తత్త్వం నారాయణః పరః |
నారాయణః పరో జ్యోతిరాత్మా నారాయణః పరః || ౪ ||

నారాయణః పరో ధ్యాతా ధ్యానం నారాయణః పరః |
యచ్ఛ కిచ్ఛజ్జగత్సస్మిన్ దృశ్యతే శ్రూయతేఽపి వా |
అన్తర్బ్రహ్మేశ్చ తత్సర్వం వ్యాప్య నారాయణః స్థితః || ౫ ||

అనస్తమవ్యయం కవిః సముద్రేఽన్తం విశ్వశమ్భువమ్ ।
పద్మకోశప్రతికాశః హృదయం చాప్యధోముఖమ్ ॥ ౬ ॥

అథో నిష్ఠ్యా వితస్యాచై నాభ్యాముపరి తిష్ఠతి ।
హృదయం తద్విజానీయాద్విశ్వస్యాయతనం మహత్ ॥ ౭ ॥

సస్తతః సిరాభిస్తు లమ్బత్యాకోశసన్నిభమ్ ।
తస్యాన్తే సుషిరః సూక్ష్మం తస్మిన్సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ ॥ ౮ ॥

తస్య మధ్యే మహానగ్నిర్విశ్వార్చిర్విశ్వతోముఖః ।
సోఽగ్రభుగ్విభజన్తిష్ఠన్నాహారమజరః కవిః ॥ ౯ ॥

తిర్యగూర్ధ్వమధఃశాయీ రశ్మయస్తస్య సస్తతాః ।
సంతాపయతి స్వం దేహమాపాదతలమస్తకమ్ ।
తస్య మధ్యే వహ్నిశిఖా అణీయోర్ధ్వా వ్యవస్థితా ॥ ౧౦ ॥

నీలతోయదమధ్యస్థా విద్యుల్లేఖేవ భాస్వరా ।
నీవారశూక్ష్వత్త్వస్వి పీతా భాస్వత్యణూపమ ॥ ౧౧ ॥

తస్యాః శిఖాయా మధ్యే పరమాత్మా వ్యవస్థితః ।
స బ్రహ్మ స శివః స హరిః సేన్ద్రః సోఽక్షరః పరమః స్వరాట్ ॥ ౧౨ ॥ (బ్రహ్మ)

చతుర్దశోఽనువాకః ।
ఆదిత్యో వా ఏష ఏతన్మణ్డలం తపతి తత్ర తా ఋచస్తద్భవా మణ్డలః
స ఋచాం లోకోఽథ య ఏష ఏతస్మిన్మణ్డలేఽర్చిర్చిప్యతే తాని సామాని స
సామ్నాం లోకోఽథ య ఏష ఏతస్మిన్మణ్డలేఽర్చిషి పురుషస్తాని
యజ్ఞాః షి స యజుషా మణ్డలః స యజుషాం లోకః సైషా త్రయ్యేవ
విద్యా తపతి య ఏషోఽన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషః ॥ ౧ ॥

పంచదశోఽనువాకః ।
ఆదిత్యో వై తేజ ఓజో బలం యశశ్చక్షుః శ్రోత్రమాత్మా మనో మన్యూర్మనుర్మృత్యుః
సత్యో మిత్రో వాయురాకాశః ప్రాణో లోకపాలః కః కిం కం తత్సత్యమన్నమమృతో
జీవో విశ్వః కతమః స్వయమ్ము బ్రహ్మైతదమృత ఏష పురుష ఏష
భూతానామధిపతిర్బ్రహ్మణః సాయుజ్యః సలోకతామాప్నోత్యేతాసామేవ
దేవతానాః సాయుజ్యః సార్జితాః సమానలోకతామాప్నోతి య ఏవం
వేదేత్యుపనిషత్ ॥ ౧ ॥

ఘృణిః సూర్య ఆదిత్యోమర్చయన్తి తపః సత్యం మధు క్షరన్తి తద్బ్రహ్మ తదాప

ఆపో జ్యోతి రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువః సువరోమ్ ॥ ౨॥

షోడశోఽనువాకః ।

నిధనపతయే నమః । నిధనపతాన్వికాయ నమః ।

ఊర్ధ్వాయ నమః । ఊర్ధ్వలిక్ష్ణాయ నమః ।

హిరణ్యాయ నమః । హిరణ్యలిక్ష్ణాయ నమః ।

సువర్ణాయ నమః । సువర్ణలిక్ష్ణాయ నమః ।

దివ్యాయ నమః । దివ్యలిక్ష్ణాయ నమః ।

భవాయ నమః । భవలిక్ష్ణాయ నమః ।

శర్వాయ నమః । శర్వలిక్ష్ణాయ నమః ।

శివాయ నమః । శివలిక్ష్ణాయ నమః ।

జ్వలాయ నమః । జ్వలలిక్ష్ణాయ నమః ।

ఆత్మాయ నమః । ఆత్మలిక్ష్ణాయ నమః ।

పరమాయ నమః । పరమలిక్ష్ణాయ నమః ।

ఏతతోఽమస్య సూర్యస్య సర్వలిక్ష్ణో స్థాపయతి పాణిమస్త్రం పవిత్రమ్ ॥ ౧॥

సప్తదశోఽనువాకః ।

సద్యోజాతం ప్రపద్యామి సద్యోజాతాయ వై నమో నమః ।

భవే భవే నాతిభవే భవస్వ మామ్ । భవోద్భవాయ నమః ॥ ౧॥

అష్టదశోఽనువాకః ।

వామదేవాయ నమో జ్యేష్ఠాయ నమః శ్రేష్ఠాయ నమో రుద్రాయ

నమః కాలాయ నమః కలవికరణాయ నమో బలవికరణాయ నమో

బలాయ నమో బలప్రమథాయ నమః సర్వభూతదమనాయ నమో

మనోన్మనాయ నమః ॥ ౧॥

ఏకోనవింశోఽనువాకః ।

అఘోరేభ్యోఽథ ఘోరేభ్యో ఘోరఘోరతరేభ్యః । సర్వతః శర్వ

సర్వేభ్యో నమస్తే అస్తు రుద్రరూపేభ్యః ॥ ౧॥

వింశోఽనువాకః ।

తత్పురుషాయ విద్మహే మహాదేవాయ ధీమహి । తన్నో రుద్రః ప్రచోదయాత్ ॥ ౧॥

ఏకవింశోఽనువాకః ।

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతానాం

బ్రహ్మాధిపతిర్బ్రహ్మణోఽధిపతిర్బ్రహ్మ శివో మే అస్తు సదాశివోమ్ ॥ ౧॥

ద్వావింశోఽనువాకః ।

నమో హిరణ్యబాహువే హిరణ్యవర్ణాయ హిరణ్యరూపాయ హిరణ్యపతయే ।
అమ్బికాపతయ ఉమాపతయే పశుపతయే నమో నమః ॥ ౧॥

త్రయోవింశోఽనువాకః ।

ఋతః సత్యం పరం బ్రహ్మ పురుషం కృష్ణపింగళమ్ ।
ఊర్ధ్వరేతం విరూపాక్షం విశ్వరూపాయ వై నమో నమః ॥ ౧॥

చతుర్వింశోఽనువాకః ।

సర్వో వై రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు । పురుషో వై రుద్రః
సన్మహో నమో నమః ।
విశ్వం భూతం భవనం చిత్రం బహుధా జాతం జాయమానం చ యత్ ।
సర్వో హ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు ॥ ౧॥

పంచవింశోఽనువాకః ।

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీథుష్టమాయ తవ్యసే । వోచేమ శంతమః హృదే ।
సర్వో హ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు ॥ ౧॥

షడ్వింశోఽనువాకః ।

యస్య వైకఙ్కత్సగ్నిహోత్రహవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయస్తిష్ఠత్యథో
ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ౧॥

సప్తవింశోఽనువాకః ।

కృణుష్వ పాజ ఇతి పఞ్చ ।
కృణుష్వ పాజః ప్రసీతిం న పృథీవీం యాహి రాజేవామవాం ఇభేన ।
తృప్సీమను ప్రసీతిం ద్రూణానోఽస్తాసి విధ్య రక్షసస్తపిష్ఠైః ॥ ౧॥
తవ భూమాస ఆశుయా పతన్యను స్పృశ ధృశతా శోశుచానః ।
తపూంష్యగ్నే జుహ్వో పతఙ్గానసన్దితో వి సృజ విశ్వగుల్కాః ॥ ౨॥
ప్రతి స్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయుర్విశీ అస్యా అదభ్యః ।
యో నో దూరే అఘశం సో యో అన్త్యగ్నే మాకిష్ఠే వ్యథిరాదధర్షిత ॥ ౩॥

ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యా తనుష్య న్యమిత్రాం ఓషతాత్తిగృహేతే ।

యో నో అరాతిం సమిధాన చక్రే నీచాతం ధక్ష్యతసం న శుష్కమ్ ॥ ౪॥

ఊర్ధ్వో భవ ప్రతిం విద్యాధ్యస్మదావిష్కృణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే ।

అవస్థిరా తనుహి యాతుజానాం జామిమజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్ ॥ ౫॥

అష్టావింశోఽనువాకః ।

అదితిర్దేవా గన్ధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసురాస్తేషాః

సర్వభూతానాం మాతా మేదినీ మహతీ మహీ సావిత్రి గాయత్రీ
జగత్సురీవ్ పృథ్వీ బహులా విశ్వా భూతా కతమా కాయా సా
సత్యేత్యమృతేతి వాసిష్ఠః ॥ ౧॥

ఏకోనత్రింశోఽనువాకః ।

ఆపో వా ఇదః సర్వం విశ్వా భూతాన్యాపః ప్రాణా వా ఆపః
పశవ ఆపోఽన్నమాపోఽమృతమాపః సమ్రాడాపో విరాడాపః
స్వరాడాపశ్చన్దాః స్యాపో జ్యోతిః ష్యాపో యజుః ష్యాపః
సత్యమాపః సర్వా దేవతా ఆపో భూర్భువః సువరాప ఓమ్ ॥ ౧॥

త్రింశోఽనువాకః ।

ఆపః పునన్త పృథివీం పృథివీ పూతా పునాతు మామ్ ।
పునన్త బ్రహ్మణస్పతిర్బ్రహ్మపూతా పునాతు మామ్ ॥ ౧॥

యదుచ్ఛిష్టమభోజ్యం యద్వా దుశ్చరితం మమ ।
సర్వం పునన్త మామాపోఽసతాం వ ప్రతిగ్రహః స్వాహా ॥ ౨॥

ఏకత్రింశోఽనువాకః ।

అగ్నిశ్చ మా మన్యశ్చ మన్యపతయశ్చ మన్యకృతేభ్యః ।
పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ । యదహ్నా పాపమకార్షమ్ ।
మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణ శిశ్నా ।
అహస్తదవలిమ్పతు । యత్కించ దురితం మయి । ఇదమహం
మామమృతయోనీ । సత్యే జ్యోతిషి జహోమి స్వాహా ॥ ౧॥

ద్వాత్రింశోఽనువాకః ।

సూర్యశ్చ మా మన్యశ్చ మన్యపతయశ్చ మన్యకృతేభ్యః ।
పాపేభ్యో రక్షన్తామ్ । యద్రాత్రియా పాపమకార్షమ్ ।
మనసా వాచా హస్తాభ్యామ్ । పద్భ్యాముదరేణ శిశ్నా । రాత్రిస్తదవలుమ్పతు ।
యత్కించ దురితం మయి । ఇఅదమహం మామమృతయోనీ । సూర్యే
జ్యోతిషి స్వాహా ॥ ౧॥

త్రయస్త్రింశోఽనువాకః ।

ఓమిత్యేకాక్షరం బ్రహ్మ । అగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ఇత్యార్షమ్ ।
గాయత్రం ఛన్దం పరమాత్మం సరూపమ్ । సాయుజ్యం వినియోగమ్ ॥ ౧॥

చతుస్త్రింశోఽనువాకః ।

ఆయాతు వరదా దేవీ అక్షరం బ్రహ్మ సంమితమ్ ।

గాయత్రీ ఛందసాం మాతేదం బ్రహ్మ జషస్వ నః ॥ ౧॥

యదహ్నోత్కురుతే పాపం తదహ్నోత్ప్రతిముచ్యతే ।

యద్రాత్రియాత్కురుతే పాపం తద్రాత్రియాత్ప్రతిముచ్యతే ।

సర్వవర్ణే మహాదేవి సన్ధ్యావిద్యే సరస్వతి ॥ ౨॥

పంచత్రింశోఽనువాకః ।

ఓజోఽసి సహోఽసి బలమసి భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామనామాసి విశ్వమసి

విశ్వాయుతః సర్వమసి సర్వాయురభిభూరోః గాయత్రీమావాహయామి

సావిత్రీమావాహయామి సరస్వతీమావాహయామి ఛన్దర్హీనావాహయామి

శ్రియమావాహయామి గాయత్రీయా గాయత్రీ ఛన్దో విశ్వామిత్ర ఋషిః

సవితా దేవతాగ్నిర్ముఖం బ్రహ్మ శిరో విష్ణుహృదయః రుద్రః శిఖా

పృథివీ యోనిః ప్రాణాపానవ్యానోదానస్మానా సప్రాణా శ్వేతవర్ణా

సాంఖ్యాయనసగోత్రా గాయత్రీ చతుర్వింశత్యక్షరా త్రిపదా ఘ్నుక్షిః

పంచశీర్షోపనయనే వినియోగః ॥ ౧॥

ఓం భూః । ఓం భువః । ఓం సువః । ఓం మహాః । ఓం జనః । ఓం తపః ।

ఓం సత్యమ్ । ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి ।

ధియో యో నః ప్రచోదయాత్ । ఓమాపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ

భూర్భువః సువరోమ్ ॥ ౨॥

షట్త్రింశోఽనువాకః ।

ఉత్తమే శిఖరే దేవి జాతే భూమ్యాం పర్వతమూర్ధని ।

బ్రాహ్మణేభ్యోఽభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛ దేవి యథాసుఖమ్ ॥ ౧॥

స్తుతో మయా వరదా వేదమాతా ప్రచోదయన్తీ పవనే ద్విజాతా ।

ఆయుః పృథివ్యాం ద్రవిణం బ్రహ్మవర్చసం మహ్యం దత్వా

ప్రజాతుం బ్రహ్మలోకమ్ ॥ ౨॥

సప్తత్రింశోఽనువాకః ।

ఘృణిః సూర్య ఆదిత్యో న ప్రభా వాత్యక్షరమ్ । మధు క్షరన్తి తద్రసమ్ ।

సత్యం వై తద్రసమాపో జ్యోతీ రసోఽమృతం బ్రహ్మ భూర్భువః సువరోమ్ ॥ ౧॥

త్రిసుపర్ణమస్త్రః ౧

అష్టత్రింశోఽనువాకః ।

బ్రహ్మమేతు మామ్ | మధుమేతు మామ్ | బ్రహ్మమేవ మధుమేతు మామ్ | యాస్తే సోమ
ప్రజా వత్సోఽభి సో ఆహమ్ | దుఃష్వప్నహన్ దురుష్షహ | యాస్తే సోమ
ప్రాణాః స్తాఞ్జుహోమి || ౧ ||

త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ | బ్రహ్మహత్యాం వా ఏతే ఘ్నున్తి |
యే బ్రాహ్మణాస్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి | తే సోమం ప్రాప్నువన్తి | ఆ
సహస్రాత్ పఞ్క్తిం పునన్తి | ఓం || ౨ ||

త్రిసుపర్ణమస్త్రః ౨

ఏకోనచత్వారింశోఽనువాకః |

బ్రహ్మ మేధయా | మధు మేధయా | బ్రహ్మమేవ మధుమేధయా || ౧ ||

అధ్యానో దేవ సవితః ప్రజావత్సాపీః సౌభగమ్ | పరా

దుఃష్వప్నియః సువ || ౨ ||

విశ్వాని దేవ సవితర్ధురితాని పరాసువ | యద్భద్రం తన్మమ ఆసువ || ౩ ||

మధువాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సిన్ధవః | మాధ్వీర్వః సన్వోషధీః || ౪ ||

మధు నక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివః రజః | మధుద్యౌరస్తు నః పితా || ౫ ||

మధుమాన్నో వనస్పతిర్మృమాః అస్తు సూర్యః | మాధ్వీర్గావో భవన్తు నః || ౬ ||

య ఇమం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ |

భ్రూణహత్యాం వా ఏతే ఘ్నున్తి |

యే బ్రాహ్మణాస్త్రిసుపర్ణం పఠన్తి | తే సోమం ప్రాప్నువన్తి | ఆ

సహస్రాత్పఞ్క్తిం పునన్తి | ఓం || ౭ ||

త్రిసుపర్ణమస్త్రః ౩

చత్వారింశోఽనువాకః |

బ్రహ్మ మేధవా | మధు మేధవా | బ్రహ్మమేవ మధు మేధవా || ౧ ||

బ్రహ్మ దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాం మహిషో మృగాణామ్ |

శ్యేనో గృధ్ధాణాః స్వధితిర్వనానాః సోమః పవిత్రమత్యేతి

రేభత్ || ౨ ||

హః సః శుచిషద్వసురన్తరిక్షనధోతా వేదిషదతిథిర్ధురోణసత్ |

నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ || ౩ ||

ఋచే త్వా ఋచే త్వా సమిత్యవన్తి సరితో న ధేనాః |

అస్తర్షదా మనసా పూయమానాః । పుతస్య ధారా అభిచాకశిమి ॥ ౪॥

హిరణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్తుపర్ణో మధుకృత్ కులాయీ భజన్నాస్తే
మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయః సప్త తీరే స్వధాం
దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ॥ ౫॥

య ఇదం త్రిసుపర్ణమయాచితం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ।
వీరహత్యాం వా ఏతే ఘ్నన్తి ।
యే బ్రాహ్మణాస్త్రసుపర్ణం పఠన్తి । తే సోమం ప్రాప్నువన్తి ।
ఆసహస్రాత్ పక్షిం పునన్తి । ఓం ॥ ౬॥

ఏకచత్వారింశోఽనువాకః ।
మేధాదేవీ జషమాణా న ఆగాద్విశ్వాచీ భద్రా సుమనస్యమానా ।
త్వయా జష్టా జషమాణా దురుక్తాన్బ్రుహద్వదేమ విదధే సువీరాః ॥ ౧॥

త్వయా జష్ట ఋషిర్భవతి దేవి త్వయా బ్రహ్మగతశ్చిరుత త్వయా ।
త్వయా జష్టశ్చిత్రం విస్తతే వసు సా నో జషస్వ ద్రవిణేన మేధే ॥ ౨॥

ద్విచత్వారింశోఽనువాకః ।
మేధాం మ ఇన్ద్రో దదాతు మేఅధాం దేవీ సరస్వతీ ।
మేధాం మే అశ్వినావుభావాధత్తాం పుష్కరస్రజౌ ॥ ౧॥

అపృరాసు చ యా మేధా గన్ధర్వేషు చ యన్మనః ।
దైవీ మేధా సరస్వతీ స మాం మేధా సురభిర్బుషతాః స్వాహా ॥ ౨॥

త్రిచత్వారింశోఽనువాకః ।
ఆ మాం మేధా సురభిర్విశ్వరూపా హిరణ్యవర్ణా జగతీ జగమ్యా ।
ఊర్జస్వతీ పయసా పిన్వమానా సా మాం మేధా సుప్రతీకా జషతామ్ ॥ ౧॥

చతుశ్చత్వారింశోఽనువాకః ।
మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు ।
మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయీన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాతు ।
మయి మేధాం మయి ప్రజాం మయి సూర్యో బ్రాజో దధాతు ॥ ౧॥

పంచచత్వారింశోఽనువాకః ।
అపైతు మృత్యురమృతం న ఆగన్వైవస్వతో నో అభయం కృణోతు ।
పర్ణం వనస్పతేరివాభి నః శీయతాః రయిః సచతాం నః శచీపతిః ॥ ౧॥

షట్పత్వారింశోఽనువాకః ।

పరం మృత్యో అనుపరేహి పన్థాం యస్తే స్వ ఇతరో దేవయానాత్ |
 చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రహ్మి మా నః ప్రజాః రీరిషో మోత వీరాన్ || ౧||
 సప్తచత్వారింశోఽనువాకః |
 వాతం ప్రాణం మనసాన్వారభామహే ప్రజాపతిం యో భువనస్య గోపాః |
 స నో మృత్యోస్త్రాయతాం పాత్యః హసో జ్యోగ్భీవా జరామ శీమహి || ౧||
 అష్టచత్వారింశోఽనువాకః |
 అముత్రభూయాదధ యద్యమస్య బృహస్పతే అభిశస్తేరముఞ్చుః |
 ప్రత్యోహతామశ్వినా మృత్యుమస్మద్దేవానామగ్నై భిషజా శచీభిః || ౧||
 ఏకోనపఞ్చాశోఽనువాకః |
 హరిః హరస్తమనుయన్తి దేవా విశ్వస్యేశానం వృషభం మతీనామ్ |
 బ్రహ్మసరూపమను మేదమాగాదయనం మా వివధీర్విక్రమస్వ || ౧||
 పఞ్చాశోఽనువాకః |
 శల్కైరగ్నిమిన్దాన ఉభౌ లోకౌ సనేమహమ్ |
 ఉభయోర్లోకయోర్భ్రాహ్మణ్యం మృత్యుం తరామ్యహమ్ || ౧||
 ఏకపఞ్చాశోఽనువాకః |
 మా ఛిదో మృత్యో మా వధీర్మా మే బలం వివృహో మా ప్రమోషిః |
 ప్రజాం మా మే రీరిష ఆయురుగ్ర నృచక్షసం త్వా హవిషా విధేమ || ౧||
 ద్విపఞ్చాశోఽనువాకః |
 మా నో మహాస్తముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షస్తముత మా న ఉక్షితమ్ |
 మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా నస్తనువో రుద్ర రీరిషః || ౧||
 త్రిపఞ్చాశోఽనువాకః |
 మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి మా నో గోషు మా నో ఆశ్వేషు రీరిషః |
 వీరాన్మా నో రుద్ర భామితో వధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే || ౧||
 చతుష్పఞ్చాశోఽనువాకః |
 ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరి తా బభూవ |
 యత్కామస్తే జహుమస్తన్నో అస్తు వయః స్యామ పతయో రయీణామ్ || ౧||
 పఞ్చపఞ్చాశోఽనువాకః |
 స్వస్తిదా విశస్పతిర్వృత్రహా విమృథో వశీ |
 వృషేన్యః పుర ఏతు నః స్వస్తిదా అభయఙ్కరః || ౧||

షట్పంచాశోఽనువాకః ।

త్ర్యమ్భకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్ ।

ఉర్వారుకమివ బద్ధనాన్మృతోఽస్మ్యర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥ ౧॥

సప్తపంచాశోఽనువాకః ।

యే తే సహస్రమయు పాశా మృత్యో మర్త్యాయ హస్తవే ।

తాన్ యజ్ఞస్య మాయయా సర్వానవయజామహే ॥ ౧॥

అష్టపంచాశోఽనువాకః ।

మృత్యవే స్వాహా మృత్యవే స్వాహా ॥ ౧॥

ఏకోనషష్ఠితమోఽనువాకః ।

దేవకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

మనుష్యకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

పితృకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

ఆత్మకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

అన్యకృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

అస్మత్కృతస్యైనసోఽవయజనమసి స్వాహా ।

యద్ధివా చ నక్తం చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా ।

యత్సప్తపస్తశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా ।

యత్సుషుప్తశ్చ జాగ్రతశ్చైనశ్చకృమ తస్యావయజనమసి స్వాహా ।

యద్విద్వాఽ సశ్చావిద్వాఽ సశ్చైనశ్చకృమ

తస్యావయజనమసి స్వాహా ।

ఏనస ఏనసోఽవయజనమసి స్వాహా ॥ ౧॥

షష్ఠితమోఽనువాకః ।

యద్వో దేవాశ్చకృమ జిహ్వాయాం గురు మనసో వా ప్రయుతీ దేవహేడనమ్ ।

అరావా యో నో అభి దుచ్చునాయతే తస్మిన్ తదేనో వసవో నిధేతన స్వాహా ॥ ౧॥

ఏకషష్ఠితమోఽనువాకః ।

కామోఽకార్షీన్నమో నమః । కామోఽకార్షీత్కామః కరోతి నాహం కరోమి కామః కర్తా

నాహం కర్తా కామః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే కామ కామాయ స్వాహా ॥

౧॥

ద్విషష్ఠితమోఽనువాకః ।

మన్యురకార్షీన్నమో నమః । మన్యురకార్షీన్మన్యుః కరోతి నాహం

కరోమి మన్యుః కర్తా నాహం కర్తా

మన్యుః కారయితా నాహం కారయితా ఏష తే మన్యో మన్యవే స్వాహా ॥ ౧॥

త్రిషష్టితమోఽనువాకః ।

తిలాజ్జుహోమి సరసాన్ సపిష్టాన్ గన్ధార మమ చిత్తే రమన్తు స్వాహా ॥ ౧॥

గావో హిరణ్యం ధనమన్నపానః సర్వేషాః శ్రియై స్వాహా ॥ ౨॥

శ్రియం చ లక్ష్మీం చ పుష్టిం చ కీర్తిం చాన్మణ్యతామ్ ।

బ్రాహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధే ప్రజాః సందదాతు స్వాహా ॥ ౩॥

చతుఃషష్టితమోఽనువాకః ।

తిలాః కృష్ణాస్తీలాః శ్వేతాస్తీలాః సౌమ్యా వశానుగాః ।

తిలాః పునన్తు మే పాపం యత్కిఞ్చిద్ దురితం మయి స్వాహా ॥ ౧॥

చోరస్యాన్నం నవశ్రాద్ధం బ్రహ్మహా గురుతల్పగః ।

గోస్తేయః సురాపానం భ్రూణహత్యా తిలా శాన్తిః శమయన్తు స్వాహా ॥ ౨॥

శ్రీశ్చ లక్ష్మీశ్చ పుష్టిశ్చ కీర్తిం చాన్మణ్యతామ్ ।

బ్రహ్మణ్యం బహుపుత్రతామ్ । శ్రద్ధామేధే ప్రజ్ఞా తు జాతవేదః

సందదాతు స్వాహా ॥ ౩॥

పంచషష్టితమోఽనువాకః ।

ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానా మే శుధ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౧॥

వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వస్ప్రాణరేతోబుద్ధ్యాకూతిఃసంకల్పా

మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౨॥

త్వక్పర్మమాంసరుధిరమేదోమజ్జాస్నాయవోఽస్థిని మే శుధ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౩॥

శిరఃపాణిపాదపార్శ్వపృష్ఠోరూధరజఙ్ఘశిశ్నోపస్థపాయవ్

ఓ మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౪॥

ఉత్తిష్ఠ పురుష హరిత పిఙ్గల లోహితాక్షి దేహి దేహి

దదాపయితా మే శుధ్యంతాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౫॥

షట్షష్టితమోఽనువాకః ।

పృథివ్యప్తేజోవాయురాకాశా మే శుధ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౧॥

శబ్దస్పర్శరూపరసగంధా మే శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౨॥

మనోవాక్కాయకర్మాణి మే శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ 3॥

అవ్యక్తభావైరహజ్కారైర్-

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౪॥

ఆత్మా మే శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౫॥

అన్తరాత్మా మే శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౬॥

పరమాత్మా మే శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౭॥

క్షుధే స్వాహా । క్షుత్పిపాసాయ స్వాహా । వివిధ్యై స్వాహా ।

ఋగ్వీధానాయ స్వాహా । కషోత్కాయ స్వాహా । ఓం స్వాహా ॥ ౮॥

క్షుత్పిపాసామలం జ్యేష్ఠామలలక్ష్మీర్నాశయామ్యహమ్ ।

అభూతిమసమృద్ధిం చ సర్వాన్నిర్ణుద మే పాప్మానః స్వాహా ॥ ౯॥

అన్నమయప్రాణమయమనోమయవిజ్ఞానమయమానస్తమయమాత్మా మే

శుభ్యంతాం

జ్యోతిరహం విరజా విపాప్మా భూయాసః స్వాహా ॥ ౧౦॥

సప్తషష్ఠితమోఽనువాకః ।

అగ్నయే స్వాహా । విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా । ధ్రువాయ భూమాయ

స్వాహా । ధ్రువక్షితయే స్వాహా ।

అచ్యుతక్షితయే స్వాహా । అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహా ॥

ధర్మాయ స్వాహా । అధర్మాయ స్వాహా । అదభ్యః స్వాహా ।

ఓషధివనస్పతిభ్యః స్వాహా । రక్షోదేవజనేభ్యః స్వాహా ।

గృహ్యభ్యః స్వాహా । అవసానేభ్యః స్వాహా । అవసానపతిభ్యః

స్వాహా । సర్వభూతేభ్యః స్వాహా । కామాయ స్వాహా । అన్తరిక్షాయ

స్వాహా । యదేజతి జగతి యచ్చ చేష్ఠతి నామ్నో భాగోఽయం
 నామ్నే స్వాహా । పృథివ్యై స్వాహా । అన్తరిక్షాయ స్వాహా । దివే
 స్వాహా । సూర్యాయ స్వాహా । చంద్రమసే స్వాహా । నక్షత్రేభ్యః
 స్వాహా । ఇన్ద్రాయ స్వాహా । బృహస్పతయే స్వాహా । ప్రజాపతయే
 స్వాహా । బ్రహ్మణే స్వాహా । స్వధా పితృభ్యః స్వాహా । నమో
 రుద్రాయ పశుపతయే స్వాహా । దేవేభ్యః స్వాహా । పితృభ్యః
 స్వధాస్తు । భూతేభ్యో నమః । మనుష్యేభ్యో హంతా । ప్రజాపతయే
 స్వాహా । పరమేష్ఠినే స్వాహా ॥ ౧॥

యథా కూపః శతధారః సహస్రధారో అక్షితః ।
 ఏవా మే అస్తు ధాన్యః సహస్రధారమక్షితమ్ ॥ ధనధాన్యై స్వాహా ॥ ౨॥

యే భూతాః ప్రచరన్తి దివానక్తం బలిమిచ్చన్తో వితుదస్య
 ప్రేష్యాః ।
 తేభ్యో బలిం పుష్టికామో హరామి మయి పుష్టిం పుష్టిపతిర్దధాతు స్వాహా ॥ 3॥

అష్టషష్ఠితమోఽనువాకః ।
 ఓం తద్బ్రహ్మ । ఓం తద్వాయుఅః । ఓం తదాత్మా । ఓం తత్సత్యమ్ ।
 ఓం తత్సర్వమ్ । ఓం తత్పురోర్మమః ॥ ౧॥

ఓం అన్తశ్వరతి భూతేషు గుహాయాం విశ్వమూర్తిషు । త్వం
 యజ్ఞస్త్వం వషట్కారస్త్వమిన్ద్రస్త్వః రుద్రస్త్వం విష్ణుస్త్వం
 బ్రహ్మ త్వం ప్రజాపతిః । త్వం తదాప ఆపో జ్యోతీ రసోఽమృతం
 బ్రహ్మ భూర్భువః సువరోమ్ ॥ ౨॥

ఏకోనసప్తతితమోఽనువాకః ।
 శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధాయామపానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధాయాముదానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి ।
 శ్రద్ధాయాః సమానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి ।
 బ్రహ్మణి మ ఆత్మామృతత్వాయ ॥ ౧॥

అమృతోపస్తరణమసి ॥ ౨॥

శ్రద్ధాయాం ప్రాణే నివిష్టోఽమృతం జహోమి । శివో మా

విశాప్రదాహాయ | ప్రాణాయ స్వాహా ||

శ్రద్ధాయామపానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి | శివో మా
విశాప్రదాహాయ | అపానాయ స్వాహా ||

శ్రద్ధాయాం వ్యానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి | శివో మా
విశాప్రదాహాయ | వ్యానాయ స్వాహా ||

శ్రద్ధాయాముదానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి | శివో మా
విశాప్రదాహాయ | ఉదానాయ స్వాహా ||

శ్రద్ధాయాఽ సమానే నివిష్టోఽమృతం జహోమి | శివో మా
విశాప్రదాహాయ | సమానాయ స్వాహా ||

బ్రహ్మణి మ ఆత్మామృతత్వాయ || 3||

అమృతాపిధానమసి || ౪||

ఏకసప్తతితమోఽనువాకః |

అఙ్గుష్ఠమాత్రః పురుషోఽఙ్గుష్ఠం చ సమాశ్రితః |

ఈశః సర్వస్య జగతః ప్రభుః ప్రీణాతు విశ్వభుక్ || ౧||

ద్విసప్తతితమోఽనువాకః |

వాజ్ మ ఆసన్ | నసోః ప్రాణః | అక్షోశ్చక్షుః | కర్ణయోః

శ్రోత్రమ్ | బాహువోర్బలమ్ | ఉరువోరోజః | అరిష్టా

విశ్వాన్యఙ్గాని తనూః | తనువా మే సహ నమస్తే అస్తు మా మా హిః సీః || ౧||

త్రిసప్తతితమోఽనువాకః |

వయః సుపర్ణా ఉపసేదురిన్ద్రం ప్రియమేధా ఋషయో నాధమానాః |

అప ధ్వాన్తమూర్ఘుహి పూర్ధి చక్షుర్ముగ్ధ్యస్మాన్నిధయేవ బద్ధాన్ || ౧||

చతుఃసప్తతితమోఽనువాకః |

ప్రాణానాం గ్రన్థిరసి రుద్రో మా విశాన్తకః |

తేనాన్నేనాప్యాయస్వ || ౧||

పంచసప్తతితమోఽనువాకః |

నమో రుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి || ౧||

షట్సప్తతితమోఽనువాకః |

త్వమగ్నే ద్యుభిస్త్యమాశుశుక్షణిస్త్యమద్భ్యుస్త్యమశ్మనస్పరి |

త్వం వనేభ్యస్త్యమోషధీభ్యస్త్యం నృణాం నృపతే జాయసే శుచిః || ౧ ||

సప్తసప్తతితమోఽనువాకః |

శివేన మే సంతిష్ఠస్వ సోనేన మే సంతిష్ఠస్వ బ్రహ్మవర్చసేన మే
సంతిష్ఠస్వ యజ్ఞస్యర్థిమనుసంతిష్ఠస్వాప తే యజ్ఞ నమ
ఉప తే నమ ఉప తే నమః || ౧ ||

అష్టసప్తతితమోఽనువాకః |

సత్యం పరం పరః సత్యః సత్యేన న
సువర్గాల్లోకాచ్ఛ్యవస్తే కదాచన
సతాః హి సత్యం తస్మాత్సత్యే రమన్తే || ౧ ||

తప ఇతి తపో నానశనాత్పరం యద్ధి పరం తపస్తద్
దుర్ధర్షం తద్ దురాధష తస్మాత్తపసి రమన్తే || ౨ ||

దమ ఇతి నియతం బ్రహ్మచారిణస్తస్మాద్దమే రమన్తే || ౩ ||

శమ ఇత్యరణ్యే మునస్తమాచ్ఛమే రమన్తే || ౪ ||

దానమితి సర్వాణి భూతాని ప్రశఃసన్తి దానాన్నాతిదుష్కరం
తస్మాద్దానే రమన్తే || ౫ ||

ధర్మ ఇతి ధర్మేణ సర్వమిదం పరిగృహీతం
ధర్మాన్నాతిదుష్కరం తస్మాద్ధర్మే రమన్తే || ౬ ||

ప్రజన ఇతి భూయాః సస్తస్మాత్ భూయిష్ఠాః ప్రజాయన్తే తస్మాత్
భూయిష్ఠాః ప్రజననే రమన్తే || ౭ ||

అగ్నయ ఇత్యాహ తస్మాదగ్నయ ఆధాతవ్యాః || ౮ ||

అగ్నిహోత్రమిత్యాహ తస్మాదగ్నిహోత్రే రమన్తే || ౯ ||

యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞేన హి దేవా దివం గతాస్తస్మాద్యజ్ఞే రమన్తే || ౧౦ ||

మానసమితి విద్వాః సస్తస్మాద్విద్వాః స ఏవ మానసే రమన్తే || ౧౧ ||

న్యాస ఇతి బ్రహ్మ బ్రహ్మ హి పరః పరో హి బ్రహ్మ తాని వా
ఏతాన్యవరాణి తపాః సి న్యాస ఏవాత్యరేచయత్ య ఏవం వేదేత్యుపనిషత్ || ౧౨ ||

ఏకోనాశీతితమోఽనువాకః |

ప్రాజాపత్యో హారుణిః సుపర్ణేయః ప్రజాపతిం పితరముపససార కిం

భగవన్తః పరమం వదస్తీతి తస్మై ప్రోవాచ ॥ ౧॥

సత్యేన వాయురావాతి సత్యేనాదిత్యో రోచతే దివి సత్యం వాచః
ప్రతిష్ఠా సత్యే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాత్సత్యం పరమం వదన్తి ॥ ౨॥

తపసా దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్ తపసార్షయః సువరన్వవిన్దన్
తపసా సపత్నాన్ప్రణుదామారాతీస్తపసి సర్వం ప్రతిష్ఠితం
తస్మాత్తపః పరమం వదన్తి ॥ ౩॥

దమేన దాన్తాః కిల్బిషమవధూన్వన్తి దమేన బ్రహ్మచారిణః
సువరగచ్ఛన్ దమో భూతానాం దురాధర్షం దమే సర్వం
ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దమః పరమం వదన్తి ॥ ౪॥

శమేన శాన్తాః శివమాచరన్తి శమేన నాకం మునయోఽన్వవిన్దన్
శమో భూతానాం దురాధర్షం శమే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
తస్మాచ్ఛమః పరమం వదన్తి ॥ ౫॥

దానం యజ్ఞానాం వరూథం దక్షిణా లోకే దాతారః
సర్వభూతాన్యపజివన్తి దానేనారాతీరపానుదన్త దానేన
ద్విషన్తో మిత్రా భవన్తి దానే సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్దానం
పరమం వదన్తి ॥ ౬॥

ధర్మో విశ్వస్య జగతః ప్రతిష్ఠా లోకే ధర్మిష్ఠ ప్రజా
ఉపసర్పన్తి ధర్మేణ పాపమపనుదతి ధర్మే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
తస్మాద్ధర్మం పరమం వదన్తి ॥ ౭॥

ప్రజననం వై ప్రతిష్ఠా లోకే సాధు ప్రజాయాస్తన్తుం తన్వానః
పితృణామనుణో భవతి తదేవ తస్యాన్మణం తస్మాత్ ప్రజననం
పరమం వదన్తి ॥ ౮॥

అగ్నియో వై త్రయా విద్యా దేవయానః పన్థా గార్హప్త్య ఋక్
పృథివీ రథన్తరమన్వాహార్యపచనః యజురన్తరిక్షం
వామదేవ్యమాహవనీయః సామ సువర్గో లోకో బృహత్తస్మాద్గ్నిన్
పరమం వదన్తి ॥ ౯॥

అగ్నిహోత్రః సాయం ప్రాతర్గృహాణాం నిష్కృతిః సిష్ఠః
సుహుతం యజ్ఞక్రతూనాం ప్రాయణః సువర్గస్య లోకస్య
జ్యోతిస్తస్మాద్గ్నిహోత్రం పరమం వదన్తి ॥ ౧౦॥

యజ్ఞ ఇతి యజ్ఞో హి దేవానాం యజ్ఞేన హి దేవా దివం గతా
యజ్ఞేనాసురానపానుదన్త యజ్ఞేన ద్విషన్తో మిత్రా భవన్తి యజ్ఞే
సర్వం ప్రతిష్ఠితం తస్మాద్విజ్ఞం పరమం వదన్తి || ౧౧||

మానసం వై ప్రాజాపత్యం పవిత్రం మానసేన మనసా సాధు
పశ్యతి ఋషయః ప్రజా ఆస్పజన్త మానసే సర్వం ప్రతిష్ఠితం
తస్మాన్నానసం పరమం వదన్తి || ౧౨||

న్యాస ఇత్యాహుర్మనీషిణో బ్రహ్మణం బ్రహ్మ విశ్వః కతమః
స్వయంఘ్నః ప్రజాపతిః సంవత్సర ఇతి || ౧౩||

సంవత్సరోఽసావాదిత్యో య ఏష ఆదిత్యే పురుషః స పరమేష్ఠీ బ్రహ్మాత్మా || ౧౪||

యాభిరాదిత్యస్తపతి రశ్మిభిస్తాభిః పర్జన్యో వర్షతి
పర్జన్యోనోషధివనస్పతయః ప్రజాయన్త ఓషధివనస్పతిభిరన్మం
భవత్సన్నేన ప్రాణాః ప్రాణైర్బలం బలేన తపస్తపసా శ్రద్ధా
శ్రద్ధయా మేధా మేధయా మనీషా మనీషయా మనో మనసా
శాన్తిః శాన్త్యా చిత్తం చిత్తేన స్మృతిః స్మృత్యా స్మారః
స్మారేణ విజ్ఞానం విజ్ఞానేనాత్మానం వేదయతి తస్మాదన్మం
దదన్సర్వాణ్యేతాని దదాత్యన్నాత్ప్రాణా భవన్తి భూతానాం
ప్రాణైర్మనో మనసశ్చ విజ్ఞానం విజ్ఞానాదానన్తో బ్రహ్మ యోనిః || ౧౫||

స వా ఏష పురుషః పంచాధా పంచాత్మా యేన సర్వమిదం
ప్రోతం పృథివీ చాన్తరిక్షం చ ద్యౌశ్చ

దిశశ్చావాన్తరదిశాశ్చ స వై సర్వమిదం జగత్స

సభూతః స భవ్యం జిజ్ఞాసక్లప్త ఋతజా రయిష్ఠాః

శ్రద్ధా సత్యో పహస్వాన్తమసోపరిష్ఠాత్ | జ్ఞాత్వా తమేవం

మనసా హృదా చ భూయో న మృత్యుముపయాహి

విద్వాన్ | తస్మాన్న్యాసమేషాం తపసామతిరిక్తమాహుః || ౧౬||

వసురణ్యో విభూరసి ప్రాణే త్వమసి సన్ధాతా బ్రహ్మన్ త్వమసి

విశ్వస్పత్రేజోదాస్త్యమస్యగ్నైరసి వరోచదాస్త్యమసి సూర్యస్య

ద్యుమ్నోదాస్త్యమసి చన్ద్రమస ఉపయామగృహీతోఽసి బ్రహ్మణే త్వా మహసే || ౧౭||

ఓమిత్యాత్మానం యుజ్జీత | ఏతద్వై మహోపనిషదం దేవానాం

గుహ్యమ్ | య ఏవం వేద బ్రహ్మణో మహిమానమాప్నోతి తస్మాద్బ్రహ్మణో

మహిమానమితు్యపనిషత్ || ౧౮ ||

అశీతమోఽనువాకః |

తస్యైవం విదుషో యజ్ఞస్యాత్మా యజమానః శ్రద్ధా పత్ని
 శరీరమిధ్యమురో వేదిర్లోమాని బర్హిర్వేదః శిఖా హృదయం యూపః
 కామ ఆజ్యం మన్యుః పశుస్తపోః ఆగ్నిర్దమః శమయితా దానం
 దక్షిణా వాగ్లోతా ప్రాణ ఉద్ధాతా చక్షురధ్వర్యుర్మనో బ్రహ్మ
 శ్రోత్రమగ్నిత్ యావద్ధీయతే సా దీక్షా యదశ్శాతి
 తద్ధవిర్యత్విబతి తదస్య సోమపానం యద్రమతే తదుపనదో
 యత్సంశ్చరత్సుపవిశత్సుత్తిష్ఠతే చ స ప్రవర్ణో యన్ముఖం
 తదాహవసీయో యా వ్యాహృతిరహుతిర్యదస్య విజ్ఞాన తజ్జహోతి
 యత్నాయం ప్రాతరత్తి తత్సమిధం యత్ప్రాతర్మధ్యన్దినః సాయం
 చ తాని సవనాని యే అహోరాత్రే తే దర్శపూర్ణమాసౌ
 యేఽర్ధమాసాశ్చ మాసాశ్చ తే చాతుర్మాస్యాని య ఋతవస్తే
 పశుబన్ధా యే సంవత్సరాశ్చ పరివత్సరాశ్చ తేఽహర్గణాః
 సర్వవేదసం వా ఏతత్సత్రం యన్మరణం తదవభృథ ఏతద్వై
 జరామర్యమగ్నిహోత్రః సత్రం య ఏవం విద్వానుదగయనే ప్రమీయతే
 దేవానామేవ మహిమానం గత్వాదిత్యస్య సాయుజ్యం గచ్ఛత్యథ యో
 దక్షిణే ప్రమీయతే పితృణామేవ మహిమానం గత్వా చన్ద్రమసః
 సాయుజ్యం గచ్ఛత్యేతౌ వై సూర్యాచన్ద్రమసోర్మహిమానౌ బ్రాహ్మణో
 విద్వానభిజయతి తస్మాద్ బ్రహ్మణో మహిమానమితు్యపనిషత్ || ౧ ||

ఓం శం నో మిత్రః శం వరుణః | శం నో భవత్యర్యమా | శం
 న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః | శం నో విష్ణురురుక్రమః |
 నమో బ్రహ్మణే | నమస్తే వాయో | త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మసి |
 త్వామేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మోవాదిషమ్ | ఋతమవాదిషమ్ |
 సత్యమవాదిషమ్ | తన్మామావీత్ | తద్వక్తారమావీత్ | ఆవీన్మామ్ | ఆవిద్వక్తారమ్ ||

ఓం సహనావవతు | సహ నౌ భునక్తు | సహ వీర్యం కరవావహై |
 తేజస్వి నావధీతమస్తు | మా విద్విషావహై ||

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

ఇతి మహానారాయణోపనిషత్సమాప్తా ||

॥ మహానారాయణ ఉపనిషత్ ॥

It appears that Mahanarayana Upanishad was also known as Yajnikyopanishad, and same as Taittiriya Aranyaka Prapathaka 10. Neither Narayana U. nor Tripad-Mahanarayana U. correspond to this. U-B's bhashya makes no mention of this. It is not mentioned in Muktika U. list of 108 U.

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Mahanarayana Upanishad

pdf was typeset on August 14, 2023

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

